

Plan mot kränkande behandling för Ängabo förskola Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2020-11-04

Diarienummer:-

Gäller för: Ängabo förskola

Giltighetstid: Verksamhetsår 20/21

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

Vår intention är att inget barn på förskolan ska bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Alla skall få känna respekt för sin person och behandlas likvärdigt.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyrier), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola.

Varje år reviderar vi planen mot kränkande behandling, observerar dagligen var barnen kan uppleva otrygghet av skiftande slag. Pedagogerna är också närvarande i leken för att uppmärksamma eventuella kränkningar.

Vi samtalar om att människor kan vara olika, och att det är en styrka för vår grupp. Alla kommer från olika bakgrunder och skall respekteras oavsett etnicitet, religion, sexuell läggning etcetera.

Genom att göra dokumentet levande kan vi medvetandegöra oss själva på hur vi bör bemöta varandra. Dessutom kan en process sättas igång ifall någon typ av kränkande behandling skulle uppstå.

Vi är noggranna i vårt språkbruk och använder ett respektfullt språk gentemot varandra. Vi arbetar medvetet med att använda ett bra och nyanserat språk.

Vi arbetar kontinuerligt med att vara närvarande bland barnen och vara lyhörda för de samtal som genomsyrar leken. Vi samtalar med barnen om vikten att behandla sina medmänniskor med respekt oavsett bakgrund såsom religion, etnicitet eller sexuell läggning.

Vid konflikter går vi pedagoger in och stödjer samt reder ut den underliggande orsaken till konflikten. Vi förmedlar även om vikten av rätten till sin egen integritet samt att det är av stor vikt att respektera alla gällande detsamma.

Vi arbetar i gruppen med att försöka vara närvarande i stunden och ta tag i situationen när det sker. Vi samtalar och arbetar mycket med hur man ska vara mot varandra i gruppen.

Vi försöker vara bra vuxna förebilder

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

Vi samtalar med barnen både enskilt och i grupp. Talar om vikten "att vara mot andra som du vill att andra ska vara mot dig" Vi observerar barnen för att se var de kan känna sig otrygga. Vi tar även barnens signaler på allvar.

Vi för kontinuerligt dialog med barnen om vikten att behandla andra på ett bra sätt, att vara snäll samt att bjuda in varandra i lekarna.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vi håller händelser aktuella genom att samtala med föräldrar om det som hänt och be dem tala med sina barn i hemmet också. Därtill är vårdnadshavarna med och utvärderar delar av planen vid föräldramöte.

Personalens delaktighet

Med endast en ordinarie på plats och mycket sjukdom bland personalen stora delar av 2020 har vi inte kunnat prioritera dokumenten men arbetet mot kränkande behandling har ändå varit levande hos oss alla. Pedagogerna har ett stort ansvar att levandegöra dokumentet. Utvärderingen av dokumentet sker varje läsår och alla pedagoger bör vara delaktiga i åtgärdsarbetet. Det är upp till varje enskild pedagog att ta del av planen och dess innehåll.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål från föregående läsår	Hjälpa och förbereda barnen för nya vuxna, ty rädsla för detsamma förekommer hos vissa barn.
Aktiva åtgärder	Förbereda barnen så gott som möjligt i förväg. Introducera nya vuxna när ordinarie pedagoger är närvarande.
Resultat	Resultatet är skiftande. Ibland kan god introduktion av nya vuxna ske. Andra gånger finns inte utrymme för detsamma.
Analys	resultatet beror på medvetet pedagogiskt arbete framförallt när god tid har tillhandahållits. Dock är det stora barngrupper och hög stressnivå vilket ofta leder till att nya bara kastas in i verksamheten.

Mål från föregående läsår	Barnen skall vara trygga på gården.
Aktiva åtgärder	Vi har som intention att sprida ut oss på gården så barnen skall uppleva trygghet överallt.
Resultat	pedagogerna bör sprida ut sig än mer. Vi har varit mindre bra på att som vuxna täcka en stor del av gården.
Analys	Få pedagoger för att täcka en så stor gård har gjort det svårt att uppnå målet. Den pedagogiska medvetenheten om vikten av att sprida ut sig har

	varit närvarande men ibland glömts bort.
--	--

Mål från föregående läsår	
Aktiva åtgärder	
Resultat	
Analys	

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Vi arbetar medvetet med ett korrekt språkbruk och försöker undvika jargong och annat nedsättande språkbruk. Vi samtalar och samarbetar med alla. För att upptäcka kränkningar är pedagogerna närvarande i leken.

Vi försöker också skapa så goda miljöer som möjligt där barnen känner sig trygga. Dessutom försöker vi ha tydliga rutiner så alla deltagare vet vad som skall ske under de olika tiderna på dagen.

Vi arbetar med jämlikhet och vill ge barnen lika stort utrymme oavsett könstillhörighet.

En stor risk vi ser är att vi som vuxna inte räcker till att vara närvarande överallt när vi delar upp barnen i mindre grupper under den fria leken. Detta gäller både ute och inne. [Se handledning punkt 2.6](#)

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utan att diskrimineras av andras normer och föreställningar.

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling

Vårt medvetna arbete har minimerat kränkningar men då vi arbetar med barn förekommer kränkningar av olika slag. Ibland knuffas barnen eller slår någon annan och detta får vi arbeta med aktivt. Barnen är i en utvecklingsfas och lär sig om rätt och fel. De äldre barnen kan även uttrycka sig kränkande verbalt och ett kontinuerligt arbete emot detsamma sker på daglig basis.

[Inför kartläggning och analys kan ni ta del av handledning rubrik 2.6.1](#)

Närvarande vuxna

Kartläggning av Risker

När barnen delas i mindre grupper är det svårt att vara närvarande på alla ställen. Då är det svårt att höra och se vad som händer.

Det sker att barnen verbalt kränker varandra. Genom att barnen vistas i mindre konstellationer samt att lokalens utformning ej är anpassad för en god överblick leder detta till att det blir mer komplext att upptäcka kränkande situationer.

Tillika bland de yngre barnen sker knuffar och annat dylikt vilket sker färre gånger när det är färre barn på varje pedagog. Vi vill vara närvarande i leken men det är svårt när många barn är närvarande.

Ej tillräcklig kontinuerlig kontakt med vårdnadshavarna kan skapa större svårigheter för barnen att fungera i gruppen. Det kan även leda till att vi missar viktig information kring hemförhållanden. Vidare leder det till att barnet inte får det stöd det är i behov av för att fungera i den vardagliga verksamheten.

Analys

För få vuxna/ barn och för få möjligheter till att planera in struktur i arbetet.

Lokalens utformning samt barngruppens storlek.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Vi ser att riskerna på vår småbarnsavdelning för kränkande behandling vad gäller kön, är liten. Vi arbetar aktivt med att barnen får leka med det de vill utan att någon anmärker på detsamma. Vi vill bejaka mångfalden och variationen bland pojkar och flickor. Av yttersta vikt är också att alla har rätt till sin egna kropp och vi tränar barnen att fråga innan de kramar någon. Även risken för kränkningar på grund av annan härkomst ser vi som liten. Vi ser även att kränkningar på grund av religion eller sexuell läggning är påfallande liten.

Vi förebygger diskriminering genom att föra dialog kring att alla ska få vara med i leken. Vi har observerat att det ofta är en blandad konstellation av tjejer och killar samt att kränkande behandling gällande kön är i stort sätt obefintlig. Vi uppmuntrar barnen att de kan välja vad de själva vill utan att tänka typiska könsnormer. Vad gäller risken för kränkning på grund av annan etnicitet så är det något vi upplever ej sker i verksamheten.

Kön

Kartläggning av risker

Att barnen inte lyssnar när ett annat barn säger "stopp" eller "jag vill inte" då leken går för långt och de drar ner byxorna på varandra t.ex.

Analys

Barnen har inte erhållit full förståelse för var persons rätt till integritet.

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

Barnen kan nämna vad man som pojke respektive flicka bör leka med.

Analys

Värderingar och normer som barnet har med sig hemifrån.

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

Att barn väljs bort i leken pga hudfärg. Diskriminering eller kränkningar kan ske, främst kanske hos vuxna, som bygger på okunskap om olika grupper.

Att barn har med sig negativa värderingar hemifrån och att det påverkar deras människosyn gällande barn med annat etniskt ursprung.

Analys

Att vi i samhället behöver arbeta med allas lika värde och kunskap om varandras olikheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

Att barn och vuxna kränks för ev religionstillhörighet

Analys

Vi bör ge alla så god kunskap som möjligt inom området för att motverka kränkningar.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

Att barn med språkstörningar blir retade för att de ej pratar som de andra.

Analys

Bristande förståelse för att vi alla är olika bra på olika saker.

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

Risker finns att barnen hemifrån får med sig värderingar som vi i förskolan inte står för.

Analys

Attityder som finns i samhället mot grupper med annan sexuell läggning.

Ålder

Kartläggning av risker

Pedagogerna kan ha krav på barnen lite utifrån dess ålder. Förväntningarna kan öka ju äldre barnen blir.

Analys

Att pedagogerna har förväntningar utifrån deras kunskap om var barn befinner sig i utvecklingen vid olika åldrar.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål 1	Alla barn ska känna sig trygga på förskolan, både i inommiljön samt utemiljön.
Aktiva åtgärder	Vuxna sprider ut sig både inne och ute. Alla vuxna ansvarar för alla barn och agerar direkt vid upptäckt av kränkande behandling.
När? Ansvarig	Alla pedagoger på förskolan
Uppföljning (Unikum?)	Kontinuerligt under året
Mål 2	Att barnen ska känna sig trygga när okända personer kommer till förskolan. Tex vikarier, hygien tekniker, kökspersonal, vaktmästare och hantverkare mm.
Aktiva åtgärder	Alla pedagoger är medvetna om detta och är nära barnen när någon okänd dyker upp. Vi byter tex schema

	så att aldrig nån vikarie är kvar ensam med barnen.
När? Ansvarig	Alla pedagoger, under barnens hela vistelsetid.
Uppföljning	Kontinuerligt under året.
Mål 3	Alla barn ska känna sig trygga vid övergångar mellan aktiviteter.
Aktiva åtgärder	Få barn åt gången i hallen vid handtvätt, påklädning osv, alltid vuxen närvarande.
När? Ansvarig	Varje dag i arbetslaget
Uppföljning	Dagligen i arbetslagen

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagen rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till

den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:
Rektor 0322 - 61 63 77

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)